Poštnina plačana v gotovini. IZHAJA VSAK TOREK, ČETRTEK IN SOBOTO. Cena posamezni številki Din 1·50.

TRGOVSKI LIST

Časopis za trgovino, industrijo in obrt.

Naročnina za ozemlje SHS: letno 180 Din, za ½ leta 90 Din, za ¼ leta 45 Din, mesečno 15 Din; za inozemstvo: 210 Din. — Plača in toži se v Ljubljani.

Uredništvo in upravništvo je v Ljubljani v Gregorčičevi ulici štev. 23. Dopisi se ne vračajo. — Številka pri poštni hranilnici v Ljubljani 11.953.

LETO XII. Telefon št. 2552. LJUBLJANA, v četrtek, dne 10. januarja 1929. Telefon št. 2[illegible] ŠTEV. 5.

Kakšen davek so dolžni plačevati potniki ali zastopniki podjetij?

Kakor smo že v eni zadnjih številk pojasnili, plačujejo trgovski potniki na leto pavšalno pridobnino v znesku Din 1000 —.

Pavšalno pridobnino so glasom pravilnika k zakonu o neposrednih davkih dolžni plačevati, ako niso v službenem razmerju, temveč je smatrati njihovo poslovanje za samostojno podjetje. Za samostojnega podjetnika smatra pravilnik potnike, če trpe v sklenjenih kupčijah sami nevarnost izgube, če se ravna višina njihovega dobička zlasti po njihovem lastnem delovanju in potemtakem v bistvu niso zavisni od podjetij, katera zastopajo. Taki primeri se pojavljajo zlasti takrat, kadar utegnejo take osebe, ne da bi na to neposredno vplivalo podjetje, ukoriščaje konjunkturo, same vplivati na višino svojega dohodka.

Navzlic temu na sebi jasnem besedilu so se pojavili v praksi dvomi, kdaj je potnik ali zastopnik zavezan uslužbenskemu davku in kdaj pavšalni pridobnini. Posebno so nastali dvomi, s katerim davkom naj se obremene razne provizije. Za razščiščenje dvomov se je obrnila zveza zavarovalnic na generalno direkcijo davkov ki je z razpisom z dne 31. decembra 1928, št. 159.908 pojasnila, da je vprašanje ali se provizija obdači s pridobnino ali z uslužbenskim davkom odvisno od tega je li oseba ki prejema provizijo, nameščenec dotičnega podjetja ali ne.

Vprašanje, ali naj se osebo, ki dela za zavarovalnico, smatra za njenega nameščenca, je odvisno torej od stvarne vsebine pogodbe in načina zaposlitve. Ako je pogojena večja ali manjša odvisnost v poslovanju in dolžnost udejstvovanja po navodilih gospodarja, je to eden najsigurnejših znakov za rešitev spornega vprašanja. Za to rešitev so odločilni še sledeči momenti:

1. Nameščenec prejema plačo popolnoma neodvisno od uspeha v poslovanju, dočim je pri samostojnih podjetjih odvisna plača od dela in uspeha.

2. Dogovorjena stalna plača brez provizije praviloma znači, da obstoji službeno razmerje, vendar more tudi uslužbenec biti nameščen proti proviziji in tantijemi. Praviloma se dogaja, da dobiva oseba, ki se samostojno bavi z akviziterskimi posli, samo provizijo, a ona, ki se nahaja v službenem razmerju, plačo in provizijo.

3. Oseba, ki ni nameščena, more opravljati posle za več firm, nameščenec pa tega praviloma ne sme.

4. Samostojni akviziter nosi praviloma stroške potovanja sam, nameščenec pa ne.

5. Samostojni akviziter mora svoje poslovanje prijaviti kot obrt in voditi knjige, nameščencu pa tega ni treba.

Pri zavarovalnicah se zaposlujejo osebe, ki se bavijo z akvizicijo kot stalnim poklicem, pa tudi osebe, ki se s temi posli bavijo samo kot s postranskim poklicem, na primer nameščenci zavarovalnice.

Udejstvovanje agentov-akviziterjev zavarovalnic katerih naloga obstoji v akviziciji in ki v svrho sklepanja pogodb predstavijo osebe, ki se žele zavarovati, odnosno prevzamejo zavarovalne ponudbe, naj se praviloma smatra za samostojno obrtno poslovanje, ker pri teh osebah praviloma obstoji moment samostojnosti. One morejo poslovati, kjer smatrajo to za potrebno, a niso vezane na delovni čas.

To da so v svojem poslovanju vezani na tarifo dotične družbe, še ne dokazuje, da so v službenem razmerju.

Ako ima akviziter stalno plačo, se mora ta obdačiti z uslužbenskim davkom, ker se redno prejema za opravljanje administrativnih poslov družbe. Provizija pa je tudi v tem primeru zavezana pridobnini. Ako akviziterju družba potne stroške povračuje, je za njegovo obdačenje merodajna pogodba z gospodarjem ker je v takih primerih verjetno, da gre za službeno razmerje.

Po analogiji teh določil generalne direkcije davkov je jasno, da so trgovski potniki, ki potujejo proti proviziji na lastne stroške zavezani pavšalni pridobnini to je dolžni so plačati na leto 1000 Din, kar vstreza za uslužbenski davek približnemu dohodku 2500 Din mesečno. Za potnike, ki zaslužijo na mesec preko te vsote je ugodnejše da plačajo pavšalno pridobnino nego uslužbenski davek, dočim je razmerje pri nižjih zaslužkih obratno.

ZASTOPSTVO MINISTRSTVA ZUNANJIH POSLOV V PASAVI (PASSAU).

Od g. velikega župana ljubljanske oblasti smo prejeli: Zastopstvo ministrstva zunanjih poslov v Pasavi (Passau), ki je bilo ustanovljeno za prevzem reparacijskega blaga dobiva od raznih spedicijskih posrednikov, uradov in ustanov prošnje, da jim daje materijal na razpolago za nadaljno odpremo. Ministrstvo zunanjih poslov je odredilo, da se take prošnje ne upoštevajo, temveč da vrši nadaljno ekspedicijo navedeno zastopstvo samo da se na ta način preprečijo eventualne zlorabe. Vse blago se bo odpremljalo do mesta namembe t. j. do Beograda, kjer se bo ob prejemu plačala vozarina in se bodo opravljale carinske formalnosti.

* * *

NAŠ UVOZ V NOVEMBRU.

Generalna direkcija carin je objavila statistične podatke o našem uvozu v novembru lanskega leta, ki je znašal 160.852 ton v vrednosti 706,795.607 papirnatih ali 64,512.194 zlatih Din. V primeri z uvozom v novembru predlanskega leta je naš uvoz lani narastel po teži za 33.922 ton (26·72%), po vrednosti pa za 19,124.884 Din (2·78%). Porast uvoza je bil v novembru znatno manjši, nego v prejšnjih mesecih. V prvih 11 mesecih lanskega leta smo uvozili 1,425.302 toni blaga v vrednosti 7 milijard 286,824.273 papirnatih ali 665 milijonov 311.775 zlatih Din. V primeri z istim razdobjem predlanskega leta je narastel naš izvoz lani po teži za 227.569 ton (19%), po vrednosti pa za 637 milijonov 967.112 Din (9·6%). Ker je dosegla vrednost našega izvoza do konca novembra lanskega leta 5 875,360.244 dinarjev, je že doslej bilanca zunanje trgovine deficitna v znesku 1.411,464.029 dinarjev.

Glej novi in zanimivi podlistek na drugi strani!

Ljubljanska zbornica za TOI pozdravlja ob zgodovinskem dogodku Nj. Vel. Kralja in novo vlado.

Zbornica za trgovino, obrt in industrijo za Slovenijo je poslala ob zgodovinskem dogodku, kojega so pozdravili predvsem vsi gospodarski krogi s prav posebnim in iskrenim navdušenjem, Njegovemu Veličanstvu kralju Aleksandru naslednjo udanostno brzojavko:

Zbornica za trgovino, obrt in industrijo za Slovenijo prosi Vaše Veličanstvo, da blagovoli v dneh historičnih odločitev sprejeti izraze neomajne zvestobe in udanosti. V imenu gospodarskih krogov želi zbornica iskreno, da se izpolnijo plemeniti nameni in cilji, objavljeni v manifestu Vašega Veličanstva ter da postanejo veliki ukrepi Vašega Veličanstva temelj srečne bodočnosti našega naroda in povzdige našega gospodarskega dela. Bog živi Vaše Veličanstvo! Bog živi naš kraljevski dom! — Predsednik Ivan Jelačin ml.

Pozdravne brzojave je poslala zbornica tudi ministrskemu predsedniku generalu Peri Živkoviću, ministru financ g. Stanku Švrljugi in zastopniku ministra trgovine g. dr. Mateju Drinkoviću. Prometnega ministra g. dr. Antona Korošca je pozdravila z naslednjo brzojavko:

Zbornica za trgovino, obrt in industrijo prosi Vaše Preblagorodje, da blagovolite sprejeti k imenovanju za prometnega ministra naše iskrene čestitke in zagotovilo naše udanosti. Vašemu požrtvovalnemu delu in Vašemu plemenitemu stremljenju za prospeh naše domovine in povzdigo gospodarstva želimo najboljših uspehov. — Predsednik Ivan Jelačin ml.

Posebej je zbornica pozdravila tudi generala Danila Kalafatovića, prejšnjega komandanta Dravske divizijske oblasti, ki je bil težnjam slovenskih gospodarskih krogov vedno ljubeznivo naklonjen.

Pozdravne brzojavke Zveze trgovskih gremijev za Slovenijo.

Zveza trgovskih gremijev za Slovenijo v Ljubljani je povodom kraljevega manifesta in spremembe vlade poslala udanostne izraze Njegovemu Veličanstvu kralju in častitala k imenovanju predsedniku vlade g. generalu Peru Živkoviću, prometnemu ministru g. dr. Antonu Korošcu, finančnemu ministru g. dr. Stanku Švrljugi in trgovinskemu ministru g. dr. Mate Drinkoviću.

Naš dinar stoji v Curihu čvrsto.

Kakor gledajo domači gospodarski krogi z zaupanjem in največjim optimizmom na nov položaj v državi, kakor so domači gospodarski krogi prepričani, da more železna roka vzpostaviti mir in red, ki sta za smotreno, konstruktivno delo neobhodno potrebna, tako so simpatično pozdravili vesti o dogodkih pri nas tudi gospodarski krogi v inozemstvu in to povsod brez razlike. Najzanesljivejši barometer za to je pri gibanju na curiški borzi. Kakor nam kažejo notacije te borze se prve vesti o spremembi v državni upravi tečaj našega dinarja pojačale. Na borzi je bil zabeležen lahek porast dinarja in jugoslovenskih papirjev, dočim so druge valute celo nekoliko nazadovale.

HRANILNE VLOGE RASTEJO.

V zagrebških listih beremo: V vlaganju hranilnih vlog, ki je bilo v zadnjem času precej šepavo, se je izvršil živahen preokret. V zagrebških hranilnicah so opazovali 8. t. m. izreden dotok vlagateljev in so bili vsi dotični oddelki skoz poslovne ure popolnoma zasedeni. Občinstvo presoja splošne gospodarske in finančne razmere vseskozi ugodno.

Pokroviteljstvo letošnjih prireditev Ljubljanskega velesejma od 30. maja do 9. junija in od 31. avgusta do 9. septembra je blagohotno prevzel Nj. Vel. kralj Aleksander I. S tem činom je naš ljubljeni vladar zopet pokazal, kako mu je procvit našega narodnega gospodarstva pri srcu in kako živo se zanima za gospodarske dogodke.

IZMENJAVA BLAGA MED JUGOSLAVIJO IN OGRSKO.

Sledeči seznam nam kaže zelo zanimivo razmerje med obema deželama, v korist Jugoslaviji. Izvoz Jugoslavije na Ogrsko se dviga v vseh blagovnih vrstah, nasprotno pa izvoz iz Ogrske v Jugoslavijo ne kaže te enotnosti. Zelo je padel na primer ogrski eksport strojev in aparatov.

Izvoz Jugoslavije na Ogrsko v tisočih pengö:

	1925	1926	1927
Sadovi in obdelani [illegible]	7.979	11.173	17.779
Surove kovine	1.699	1.561	2.156

Izvoz Ogrske v Jugoslavijo v tisočih pengö:

	1925	1926	1927
Stroji in aparati	12.087	5.241	5.185
Električni stroji in aparati	1.979	2.569	2.250
Železni fabrikati	2.849	4.768	4.224
Sukneina	3.111	3.181	3.021
Ovčja volna	238	327	1.048
Bombaževo predivo	1.811	2.321	3.343

Denarni obtok Sovjetske zveze.

V preteklem gospodarskem letu (oktober 1927 do september 1928) je denarni obtok v Sovjetski zvezi nadalje narasel. O tem pripoveduje poročilo ruske državne banke med drugim sledeče: 1. oktobra 1927 je znašala v obtoku še nahajajoča denarna množina 1628 milijonov rubljev, 1. oktobra 1928 pa že 1971 milijonov; tekom leta oktobra 1927—oktobra 1928 je prišla torej na novo v promet vsota 343 milijonov rubljev. Absolutno je ta znesek nekoliko večji kot znesek 337 milijonov, za koji znesek je bil povečan obtok denarja v gospodarskem letu 1926/27. Relativno seveda je bila pomnožitev obtoka v letu 1927/28 manjša kot v letu 1926/27.

To dviganje denarnega obtoka, ki se bo gotovo nadaljevalo tudi v gospodarskem letu 1928/29, ima dva vzroka. **Dvig prometujočega denarja je v neposredni zvezi s splošno dvigajočo se tendenco vsega gospodarstva.** Zadnje leto je prineslo med drugim precejšen dvig v izdelovanju industrijskega blaga, zlasti v državni industriji, in sicer za 23·2%, dalje živahen transportni razvoj, zlasti v železniškem prometu, veliko pomnoženje pridelovalnega prostora tehniških kultur in surovin, močen dvig proračuna (od 5222 na 6352 milijonov rubljev) in živahen razvoj državnega hranilništva. Hkrati pa potreba prebivalstva na denarju in drugih plačilnih sredstvih ni samo v zvezi z dvigajočim se blagovnim prometom, temveč je v zvezi tudi z dejstvom, da obseg denarnega obtoka sploh še ne odgovarja gospodarskemu nivoju, doseženemu v teku zadnjih let. Dočim je poljedelstvo Rusije že skoraj doseglo predvojno višino in je industrija to višino že prekoračila, je sedaj v obtoku se nahajajoča množina denarja izdatno nižja kot je bila v Rusiji pred vojsko. **Upoštevajoč dejstvo, da se je nakupna moč rublja znižala nekako na polovico predvojne nakupne moči, moremo ugotoviti, da je danes komaj polovico toliko denarnih sredstev v obtoku kot jih je bilo pred vojsko.** — Tako pravi poročilo državne banke. Mi smo o ruskem gospodarstvu prinesli nedavno obširen članek in smo govorili tam tudi o denarstvu.

KONKURZI IN PORAVNALNA POSTOPANJA NA OGRSKEM.

Leta 1928 so uvedli na Ogrskem 1214 prisilnih poravnav napram 746 v l. 1927, torej za 70 odstotkov več. Število konkurzov se je dvignilo od 351 na 385. Vsa pasiva so znašala leta 1927 54 milijonov pengö, lani 97·6 milj. ali 80 odstotkov več. Več kot polovica vseh insolvenc (744) pride na tekstilno stroko; devet tekstilnih insolvenc je znašalo 5,500.000 pengö.

Trgovsko brodovje Jugoslavije.

V zadnjem času smo brali o važnih napredkih jugoslovanske trgovske mornarice. Najprvo o spojitvi dveh za naše razmere velikih družb v eno družbo, potem pa o končni in trajni ureditvi državnega subvencijskega vprašanja in o večjem gradbenem načrtu jadranske plovbe. Ta poročila se popolnoma ujemajo z razveseljivim razvojem jugoslovanskega trgovskega brodovja, ki ga opazujemo že dalj časa. Od leta 1921 do leta 1928 se je prostornina našega trgovskega brodovja takole razvijala:

	reg. ton
Na koncu leta 1921 je znašala	114.400
Na koncu leta 1922 je znašala	124.700
Na koncu leta 1923 je znašala	134.700
Na koncu leta 1924 je znašala	155.300
Na koncu leta 1925 je znašala	173.300
Na koncu leta 1926 je znašala	224.700
Na koncu leta 1927 je znašala	257.500
Na koncu leta 1928 je znašala	300.000

Avstrijsko trgovsko brodovje je imelo pred vojsko ca. 600.000 ton, pa sta bila Trst in Reka zraven.

Gornji seznam nam pravi, da se je naše trgovsko brodovje v letih 1921 do 1925 le počasi razvijalo, da je pa prineslo leto 1926 bistveno hitrejši razvoj, za polnih 50.000 ton. Naslednji dve leti sta zopet nekoliko odnehali, a je bil v splošnem razvoj prav razveseljiv. In potem moramo pomisliti, da mora priti slednjič do nekega gotovega zastoja, če podlago že imamo. Letošnje leto obeta biti zopet zelo živahno, kakor vse kaže.

V obrežni plovbi, ki vsled prehoda Trsta in Reke v italijanske roke in vsled dogotovitve liške železnice ni tako važna kot je bila v predvojni dobi, zaznamujemo šele v lanskem letu napredek večje spojitve; to spojitev je doseglo prometno ministrstvo z ukinjenjem podpor za prav majhna (in tudi preveč številna) plovbna podjetja. Tako imamo danes samo tri družbe za obrežno plovbo: Jadransko na Sušaku, Dubrovniško in Boko. Drug napredek je sklep dolgoročnih subvencijskih pogodb.

Danes spajajo štiri črte naša pristanišča z izvenjadranskimi; trgujemo po njih z grškimi celinskimi in otoškimi pristanišči, z Egiptom in Malo Azijo, s Severno Afriko in s Kanarskimi otoki ter z Južno Ameriko. Z našimi pristanišči prometujejo prav živahno tudi inozemske družbe, zlasti italijanske, žalibog še preveč, in je inozemski promet bolj v njih rokah kot v naših. Nam manjkajo veliki parniki.

Skušnja uči, da pomeni samo prosta plovba in mednarodni transport mnoštvenega blaga (les, cement itd.) bodočnost jugoslovanskega pomorskega prometa. Od napredujoče koncentracije narodnega plovbnega kapitala bo imel ta promet le korist. 90% vsega našega trgovskega brodovja je združenih v sedmih družbah. Obnova ladijskega materiala in pomnožitev števila velikih enot bosta k prednostim koncentracije prinesla tudi prednost velike tehniške kapacitete.

ZVIŠANJE ITALIJANSKE OBRESTNE MERE.

Italijanska Narodna banka je sklenila zvišanje obrestne mere od 5½ na 6%. Dosedanja obrestna mera je bila v veljavi od 25. junija 1928. Ta odredba je v nasprotju z olajšanjem na mednarodnih denarnih trgih v začetku tekočega leta. **Zadnje znižanje obrestne mere od 6 na 5½ na koncu junija se je izvršilo potem, ko je bila 6% obrestna mera tri mesece v veljavi. Vsled konsolidacije gospodarskih razmer se je tedaj posrečilo da so mogli obrestno mero znižati. Pol leta je to znižanje držalo, sedaj mu je sledilo zvišanje na 6%, torej na stanje pred 25. junijem.**

* * *

IZRINJENJE EVROPE.

Leta 1928 se je nazadovanje Evrope v produkciji surovega železa in posebno še v produkciji surovega jekla nadaljevalo. Prvič je bila v tem letu produkcija Amerike v surovem jeklu večja kot produkcija Evrope. Leta **1927 je producirala Evropa nad polovico svetovne porabe, leta 1928 že dosti pod polovico. Tudi glede surovega železa bo oddala Evropa prednost Ameriki.** Nazadovanje Nemčije v surovem jeklu je večje kot nazadovanje Evrope sploh tako tudi v surovem železu. Višja **produkcija v Zedinjenih državah je sicer v velikem obsegu posledica večje domače porabe, vendar se zdi, da so bile U. S. A. uspešne tudi v svojem prizadevanju za osvajanje svetovnih trgov.** O tem smo že poročali. Najbolje se je v preteklem letu godilo v Evropi Franciji, posebno kar se tiče surovega jekla.

* * *

NEMŠKO NARODNO PREMOŽENJE.

Znani nemški narodni gospodar Helfferich je naračunil nemško narodno premoženje pred vojsko po dveh metodah na ca 310 milijard mark. Če vzamemo za letošnji indeks številko 150 proti 100 v letu 1913, dobimo v sedanji veljavi **predvojno vrednost** nemškega narodnega premoženja **465 milijard mark.** Spričo ugodnih poročil inozemskega časopisja o izbornem gospodarskem položaju Nemčije je dal sestaviti »Berl. Tageblatt« po istih metodah izkaz o nemškem narodnem premoženju **na koncu leta 1928** in pride do rezultata **350 do 395 milijard mark ali 75 do 85 predvojnega stanja.** To stanje bi bilo že doseženo, če bi nemško gospodarstvo ne bilo obremenjeno z reparacijskimi dajatvami ter z obrestovanjem in amortizacijo velikih v inozemstvu najetih posojil. Zato bo do predvojnega stanja še nekaj časa preteklo.

Trgovina.

Mesečni živinski sejmi v Mariboru. Veliki župan mariborske oblasti je dovolil na podstavi § 38 N. O. od 14. septembra 1852 in naredbe ministrstva trgovine in industrije z dne 22. maja 1924 br. 5736/II mestni občini mariborski, ki je po koncesijski listini štajerskega namestništva v Gradcu z dne 11. maja 1901, odnosno po odloku oddelka ministrstva trgovine in industrije v Ljubljani z dne 26. avgusta 1920, št. 6912 upravičena do mesečnih živinskih sejmov vsak drugi in četrti torek, **da sme v mesecih s 5 torki obdržati živinski sejem tudi na peti torek.**

Informativni oddelek Ljubljanskega velesejma dobiva danzadnem nešteto vprašanj glede dobave in nakupa tega ali onega blaga. V svojih odgovorih in nasvetih se uprava naravno v prvi vrsti ozira na razstavljalce Ljubljanskega velesejma. Da pa bo mogoče interesentom čim točneje postreči, so vsi sodelavci Ljubljanskega velesejma tem potom naprošeni, da pošljejo uradu velesejma svoje cenike, kataloge, letake itd. vsaj v treh če ne v več izvodih in v bodoče naznanijo tudi vse bistvene izpremembe v podjetju k tem izdajam. Tako bo urad vedno točno informiran in bo zamogel ustrezati vsem vprašanjem. Pri splošno informativnih dopisih je treba priložiti znamke za odgovor. Tvrdke, ki imajo svoje zastopnike v inozemstvu, naj navedejo tudi naslove istih, enako tukajšnji zastopniki točne naslove svojih tovarn v inozemstvu.

KONKURZI NA NEMŠKEM IN ANGLEŠKEM.

Nemški »Reichsanzeiger« je naznanil leta 1928 vsega skupaj 7994 novih konkurzov in 3187 poravnalnih postopanj; lani je bilo konkurzov 5702, poravnalnih postopanj pa 1500. Število konkurzov je bilo torej leta 1928 za ca 40% višje kot leta 1927. Nasprotno je bilo pa leta 1928 na Angleškem 4153 knokurzov proti 4331 konkurzom leta 1927, torej za 178 manj.

LISTEK.

R. M.:

Na samodrču v nemške dežele.

I. Od Ljubljane do avstrijske meje.

I. C. Mayer je dal blago, krojaški profesor mi je izgotovil krasno sportno obleko, čepico Bizjak, čevlje je dobavil Peko, nogavice je pa spletla firma Haring. Vse drugo, kar se obleče spodaj in vmes, podveze, nadveze in zaveze je pa prispeval priznani solidni Kette ali pravzaprav njegova gospa, ki mi daje večji popust pri nakupu.

Takole se nikjer ne pričenja potopis, boste rekli. Pri meni že, ker se mi zdi potrebno omeniti, da se je blago izborno obneslo in da zato zaslužijo omenjene firme brezplačno reklamo, ki jo morajo sicer drago plačati, pa še na zadnjih časopisnih straneh, ki jih navadno ne čitamo.

Ko sem prišel tako načičkan »kakor bi me iz škatljice vzel« pred Kazino, so me gospodje od Avtomobilnega kluba zadovoljno motrili, češ, tegale pa že lahko pustimo čez mejo. Vedno prijazni gospod Trabenta (to je tisti, ki prodaja svoje res dobre samodrče vsem mestnim županstvom in oblastnim odborom) me je pa prijel pod ramo in rekel: »Per-mejš, še nekaj mu manjka, klubovo čepico in znak mu moramo dati.« Vlekel me je po stopnicah v klubov lokal in tu sta mi Puci in Muci pomerjali čepice in res pravo izbrali. Znakov ni bilo v zalogi, zato mi je dal Trabenta svojega, ker ni mogel sam z nami. Svojo novo čepico sem pustil spodaj v veži v kancliji g. Živilija ter jo položil na — ne vem — ali polno ali prazno kaso.

Seveda sem bil zdaj še bolj zal, ko sem spet stopil pred Kazino, kajti zdaj so me še na drugi strani ceste zbrane deklice občudovale, gotovo najbolj moja meča, ki se strogo drže moderne linije.

Medtem sta prispela tudi moja dva tovariša: Peter Komar, ki je kupil za ta izlet nov leo samodrč marke Poncij Pilat in me povabil na to vožnjo, ter g. Matko, ki dela v Ljubljani vsem onim sitnosti, ki hočejo graditi hiše in vile; največ sitnosti menda povzroča mojemu žlahtniku Mikoliču. Oba sta bila v dolgih hlačah, ker menda nista hotela vzbujati naslade z moderno linijo svojih meč.

Pred Kazino in doli do Wolfove ulice je stalo polno samodrčev. Potniki so se poslavljali od prijateljev in sorodnikov in potem smo se odpeljali med živahnimi klici občinstva. V prvem samodrču se je peljal prezident Gustl s ficepresidentom Cirilom in svojim kasirjem Kofetkarjem. Čez prednji del samodrča je bila pogrnjena bela rjuha, ne vem, ali kot znak, da se vozi v tem vozu sama nedolžnost, ali zato, da bi se avto obranil prahu, ki bi silil skozi špranje v motor. Šele v Nemčiji sem videl, da je na rjuhi zapisano »Vodstvo«. Nemci so to slovansko besedo dobro razumeli, zato so tem trem dajali zlate pokale, zlate znake, plakete, srebrne svinčnike, nam drugim pa le plehaste stvari.

No, zdaj pa pojde s stokilometersko brzino, sem si mislil, ko smo zavili okrog vogala, a ne; ustavili smo se že čez par metrov pri mojem kolegu, ki je tudi dvorni in očala prodaja. Ta je pritekel k vozu in izročil g. Matkotu klubovo čepico in znak. V klubu namreč niso imeli nobene tako velike čepice, zato se je kolega Žürmen, ki ima eno največjih gladko obritih glav v Šelenburgovi ulici, ponudil, da posodi svojo. Tako smo bili srečno vsi enako uniformirani, ker je Peter Komar itak kot član kluba že imel potrebne stvari in je čepico že par dni poprej okoli nosil, da privadi glavo nanjo.

Zdaj bomo pa frčali, sem rekel; pa še nismo. Do Šiške je šlo; tu je Peter ukazal šoferju, naj vozi počasi. So bile pač njegove srčne zadevščine, kajti skoro pred vsako hišo so mu v slovo mahale zastopnice lepega šišenskega spola: tu okrogla mamica, tam nadebudna deklica ali tudi že devica v srpanu. Da je Peter tič, sem vedel; da pa ima tako velik raznobojen harem, sem pa šele zdaj zaznal. Naj ima, saj velja za devet fantov!

Hvala Bogu, da smo prišli iz Ljubljane in Šiške, sem vzkliknil, ko smo drčali po Šentviškem polju. Z menoj vred si mislijo to tudi moji bralci, ki ne poznajo opisanih udeležencev in bi že radi čuli kaj o izletu.

Poprej moram še opisati našo barko, ki nas je osem dni vozila okoli. Bil je to zaprt samodrč, steklen, da se je lahko vse videlo okrog, le navzgor ne. Imeli smo to prednost, da ni pri-

Vi zaslužite,

če imate

MAGGI-jeve izdelke za juhe

Razpečuje v kraljevini SHS Fran Ksav. Lešnik, Maribor, Cankarjeva 26

Stalno v zalogi!

PO SVETU.

Švedska državna banka izkazuje za leto 1928 rekordni dobiček 19,290.000 kron, za 4 820.000 kron več kot v letu 1927.

Trgovska bilanca Jugoslavije v prvih enajstih mesecih izkazuje 7287 milijonov dinarjev uvoza in 5875 milijonov dinarjev izvoza; pasivnost je torej precejšnja.

IX. mednarodni vzorčni velesejem v Ljubljani se bo vršil od 30. maja do 9. junija, »Ljubljana v jeseni« pa od 31. avgusta do 9. septembra. V okviru obeh sejmov bodo tudi špecialne razstave, gozdarska razstava, lovska itd.

Zagreb in Milan bosta v teku enega meseca telefonično zvezana.

Ruska naročila v Češkoslovaški so znašala v lanskem letu 185 milijonov Kč; strojev in aparatov so kupili Rusi za 100 milijonov Kč, železnega in jeklenega blaga za 50 milijonov Kč, poljedelskih strojev za 10 milijonov Kč.

Vereinigte Stahlwerke imajo delniško glavnico 800 milijonov mark; 6% dividenda znaša torej 48 milijonov mark.

Bemberg d. d. v Barmenu na Nemškem bo zvišala delniško glavnico od 14 na 42 milijonov mark, angleška družba Enka jo je pa zvišala od 1,000.000 na 1,250.000 funtov.

Tuhize d. d., ki je zvišala lani delniško glavnico od 25 na 100 milijonov frankov, bo dividendo znižala, ker kupčija ni bila tako dobra kot prej in ker so cene za umetno svilo močno padle.

Jugoslavanski lastniki boksitnih nahajališč v Dalmaciji se pogajajo z boksitnim trustom v Zürichu in z nemško družbo Otavi o eksportu dalmatinskega boksita v Nemčijo. Pravijo, da bo dogovor kmalu sklenjen.

Eksport avtomobilov iz Nemčije je znašal v prvih enajstih mesecih lanskega leta 7393 osebnih in tovornih voz v vrednosti 43,800.000 mark, v isti dobi leta 1927 pa 3652 voz v vrednosti 24 milijonov 100.000 mark. Uvoz se je dvignil od 11.800 voz na 17.000, torej relativno manj kot izvoz.

Mc Garrah je zopet izvoljen za predsednika newyorške Federal Reserve banke; njegov namestnik je Owen Young.

Cementni kartel so ustanovili v Španiji. Produkcijo in cene bo urejeval odbor, ki bo podrejen ministrstvu za javna dela. V Španiji je 18 cementnih tovarn, njih letno kapaciteto cenijo na 1,200.000 ton; poraba cementa v Španiji znaša na leto 2 milijona ton.

Ogrska sladkorna industrija d. d. bo plačala za lansko leto dividendo 12 pengö: tako govorijo v borznih krogih.

Turški petrolejski monopol bodo razpustili. V novi carinski tarifi je carina za petrolej višja kot doslej.

Razvoj newyorške borze v letu 1928.

Predsednik newyorške borze Simmons se je o borznem letu 1928 takole izrazil: Tečajna vrednost listin je prekoračila vsoto 100 milijard dolarjev; ta znesek je večji kot neobremenjeno premoženje katerekoli države razen U. S. A. Povpraševanje občinstva po vrednostnih listinah je bilo še večje kot rapidno naraščajoča zaloga efektov, ki so bili razpoložljivi za prodajo. To dejstvo se pa ni poznalo samo na newyorški borzi, temveč tudi na ostalih 25 ameriških efektnih trgih. Nakupno zanimanje za vrednostne listine se je v Ameriki (U. S. A.) tako izredno močno pomnožilo, da so razni blagovni trgi ustanovili posebne oddelke za trgovino z efekti. Podružnice newyorških efektnoborznih tvrdk, ki jih je bilo v začetku leta 1918 813 in 1. januarja 1928 1059, so narasle do 1. oktobra lanskega leta na 1192. Presenetljivo je bilo dejstvo, da se je za delnice začelo zanimati širše občinstvo. Močno zanimanje je dobilo pobudo po rastočih dohodkih ameriških družb, po velikem številu industrijskih spojitev in po velikem napredku v znanstvenem raziskovanju. — K temu poročilu pridenemo še sledeče podatke: Newyorška borza je zaključila leto 1928 v merilu, ki doslej niti oddaleč še ni bilo doseženo. Nad 921 milijonov delnic je menjalo lani v borznem prometu svoje lastnike. Zanimive so primerjalne številke nekaterih prejšnjih let. Leta 1923 je bilo prodanih 237·3, leta 1925 452·2, leta 1927 577 milijonov delnic. Promet lanskega leta je narasel proti prometu leta 1927 za 60 odstotkov.

Ljubljanska borza.

Tečaj 9. januarja 1929.	Povpraševanje Din	Ponudba Din
DEVIZE:		
Amsterdam 1 h. gold. . .	22·825	22·885
Berlin 1 M	13·52	[illegible]
Bruselj 1 belga	—·—	7·9·02
Budimpešta 1 pengö . .	—·—	9·9235
Curih 100 fr.	1084·10	1097·10
Dunaj 1 šiling	7·9930	[illegible]
London 1 funt	275·67	276·47
Newyork 1 dolar	56·7[illegible]5	56·905
Pariz 100 fr.	[illegible]	222·58
Praga 100 kron	168·[illegible]0	168·90
Trst 100 lir	296·90	298·50

Les: Smreka — jelka: hlodi I., II., monte 250—300; brzojavni drogovi 240—260; bordonali merkantilni 300—320; trami merkantilni 250—300; škorete, konične od 16 cm naprej 560—600; škorete, paralelne, od 16 cm naprej 630—680; škorete, podmerne, do 15 cm 490—540; deske-plohi, kon., od 16 cm naprej 500—550; plohi, par., od 16 cm naprej 550—600 Din. **Bukev:** deske-plohi, naravni, neobrobljeni 490—520; plohi, naravni, ostrorobi 750—1000; plohi, parjeni, ostrorobrobljeni 600—900; plohi, parjeni, ostrorobi 1000—1250; testoni 500—530, tavolete 1100—1200 Din. **Hrast:** hlodi I., II. 500 do 700; bordonali 1200—1400; deske-plohi, neobrobljeni boules 1300—1500; plohi, neobrobljeni merkantilni 1000—1100; plohi, ostrorobi (podnice) 1200—1300; frizi 950 do 1150 Din. **Drva:** bukova 19—21; hrastova 17 do 19 Din. **Železniški pragovi:** 2·60 m, 14×24, hrastovi 50—55 Din. **Oglje:** bukovo za 100 kg 85—90 Din.

Vrednote: Delnice: a) Denarni zavodi: Celjska posojilnica d. d., Celje denar 158 dinarjev; Ljubljanska kreditna banka, Ljubljana denar 125 Din; Prva hrvatska štedionica, Zagreb denar 920 Din; Kreditni zavod za trgovino in nidustrijo, Ljubljana denar 175 Din. **b) Industrijska, trgovska in prometna podjetja:** Združene papirnice Vevče, Goričane in Medvode d. d., Ljubljana denar 114 Din; »Slavbna družba« d. d., Ljubljana denar 56 Din; »Šešir«, tovarna klobukov d. d., Škofja Loka denar 105 Din; Tvornica za dušik d. d., Ruše denar 260, blago 280 Din.

Žito: Pšenica: bačka: 80 kg, 2% primesi, mlevska voznina, slovenska postaja, plačilo v 30 dneh, promptna dobava 280—282·50; **bačka:** 80 kg, 2% primesi, mlevska voznina, slov. postaja, dobava v januarju, plačilo v 30 dneh 285—287·50 Din; **bačka:** 80 kg, 2% primesi, mlevska voznina, slov. postaja, dobava v februarju, plačilo v 30 dneh 287·50 do 290 Din; **bačka:** 80 kg, 2% primesi, mlevska voznina, slov. postaja, dobava v marcu, plačilo v 30 dneh 290—292·50 Din; **bačka:** 80 kg, 2% primesi, mlevska voznina, slov. postaja, dobava v aprilu, plačilo v 30 dneh 295—297·50 Din; **bačka:** 80 kg, 2% primesi, mlevska voznina, slov. postaja, dobava v maju, plačilo v 30 dneh 297·50 do 300 Din. — **Koruza: amerikanska plata koruza:** promptna dobava, slov. post. 315 Din; **bačka:** umetna sušena, promptna dobava, slov. postaja 310 Din; **bačka:** času primerno suha, promptna dobava, slov. postaja 295 Din. — **Ječmen: bački:** nov, 71 kg rešetan, promptna dobava, plačilo po prejemu blaga 315·50—320 Din. — **Riž:** 72 kg, zdrava, rešetana, mlevska voznina 295—297·50 dinarjev. — **Moka: pšenična Og:** nova, fco Ljubljana, pri odjemu celega vagona plačljivo po prejemu blaga 420—425 Din.

Tendenca: les: neizpremenjena; deželni pridelki: mlačna.

Zaključki: les: 4 vagone; deželni pridelki: — vagonov; drugo: — vagonov.

DRŽAVNE FINANCE ŠPANIJE.

Špansko finančno ministrstvo objavlja podrobne podatke o zaključku finančnega leta 1928, ki jih označajo kot vseskoz zadovoljive. Dohodki so znašali 3523 milijonov peset napram 3224 milijonom v letu 1927 in 2967 milijonom v letu 1926. Izdatki v letu 1928 so znašali 3340 milijonov, za 129 milijonov peset več kot v letu 1927. Za leto 1928 je izkazan prebitek 183 milijonov peset. Proračun za letošnje leto 1929 predvideva 3399 milijonov peset dohodkov in 3370 milijonov peset izdatkov, torej prebitek v znesku 29 milijonov peset. — O stabilizaciji pesete se je v zadnjem času manj govorilo kot prej; beremo pa, da ima vlada že vse pripravljeno, da se peseta končnoveljavno stabilizira.

Program za prireditev gozdarsko-lovske razstave

l. 1929 ali l. 1930, o priliki razstave »Ljubljane v jeseni« na velesejmu v Ljubljani.

Gozdarska razstava naj bi ne imela samo namena pokazati obiskovalcem v preglednih tabelah, slikah, modelih in produktih gozd in gozdne razmere posebno v Sloveniji ter racijonalno gospodarstvo v gozdu v pogledu vzgoje, izkoriščanja in zaščite gozdov ter delovanja drugih važnih panog, ki so z gozdarstvom v ozki zvezi, temveč nudila naj bi širšim slojem naroda tudi pouk in spoznanje velike važnosti in potrebe gozda za posameznika in za državo. Vzbudila naj bi zanimanje ljudstva za vzgojo, nego in zaščito gozda, kot eminentnega dela narodnega bogastva ter mu pokazala smotreno uporabo različnih gozdnih produktov. Lovska razstava naj bi nazorno prikazala velik pomen lovstva v narodnem gospodarstvu, vse vrste naše koristne in škodljive divjadi, gojitev koristne divjačine, varstvo lova, kinologijo, industrijske panoge, ki so v zvezi z lovom.

A. Gozdarstvo.

I. Važnost, vloga in potreba gozdov. Slike, ki naj po eni strani pokažejo kraške, opustošene kraje z znaki siromaštva, po drugi strani pa lepo uspele kulture, rodovitne, z lepimi gozdi okrašene doline, letovišča in zdravilišča; vpliv gozdov na vodne, klimatične razmere.

II. Vrste gozdnih dreves in grmovja: a) semena vseh vrst gozdnih dreves in grmovja, pri igličastem drevju tudi storži; b) vejice tega drevja v zimskem in poletnem stanju (s cvetjem), zadnje s herbarijem; c) kratki hlodi vseh, pri nas rastočih gozdnih dreves do 80 cm višine, dveh debelin, s poševnim prerezom v lubju (razvrstitev bodi taka, da se vidi vejica, cvet, sad in hlod iste vrste, zaporedoma); d) povečane slike slavonskega hrasta, eksotičnih velikanov; e) igre narave (abnormitete).

III. Vzgoja gozda: a) slike visokega, srednjega, nizkega gozda, čistih, mešanih sestojev; b) slike prebiralne, oplodne, čiste sečnje v kulisah, v krogih; c) slike uspelega naravnega pomlajevanja; d) obsekavanje listovcev (1 eksemplar ali pa slike; e) umetno pomlajevanje na golem, podsaditev; zavarovanje (zakoličenje) sodik; f) sadišče in drevesnice: 1. priprave za ugotovitev kaljivosti semena; 2. priprave semena za setev; 3. množina semena za ar; 4. ograjen gozdni vrt, ca. 0·5 a, s sadikami različnih vrst dreves in starosti; presajene, razredčene

---

šel prah do nas in da smo se lahko celo pot pogovarjali, dočim pri odprtih vozovih ni bilo teh ugodnosti. Za daljše vožnje bi na vsak način priporočal zaprte samodrče, čeprav se drugače nič ne spoznam na ta vozila. Marsikatero sva z Matkotom uganila in spravila resnega Petra v dobro voljo, saj je vedno gledal na cesto in nadziral šoferja.

Do meje se nismo prav nič ustavili, še pri Francku v Podbrezjah ne. Naši Gorenjci so nas povsod pozdravljali, zlasti mladina; najbolj se je pa postavila Kranjska gora. Šolska mladina je z zastavicami delala špalir in metala šopke v vozove, tako tudi odrasli, ki se jim pozna, da so vzgojeni za tujski promet. Da je v naš voz priletel šop kopriv, pripisujem le zavistnemu zlobnežu, ki ne more videti avtomobila.

Nadvse prijetno smo pa bili presenečeni na Podkorenskem sedlu, na naši in avstrijski strani. Vsa odličnejša Kranjska gora z županom na čelu se je zbrala tam; tudi Puci in Muci sta iz Ljubljane prifrčali semkaj po slovo. Vrstili so se pozdravi in poslovilni govori in nudili so nam okrepčila, da smo se res težko poslovili od naših ljudi in naše domovine. Še celo od carinskih in policijskih obmejnih organov smo se kot bratje poslovili, saj ne morejo za to, če jih njih služba večkrat dovede v konflikte s potniki, ki od njih najboljši rad vtihotapi kako stvar čez mejo.

Slovenci smo ciniki, nergači in večni zabavljači; postanemo pa zlasti pri simpatičnih sprejemih tako odkrito prisrčni kakor nihče drugi in to nam vsak rad priznava kot najsimpatičnejšo potezo. Ta prisrčnost je bila tudi vzrok, da so nas nemški automobilisti, ki so bili preteklo leto prav lepo sprejeti pri nas, povabili, da jim vrnemo obisk. To sem moral konstatirati koncem prvega poglavja v obvestilo, zakaj drčimo v nemške dežele.

II. Čez Koroško.

Ker smo se na Podkorenu vsi ustavili, smo si malo drug drugega ogledali, ne da bi se pobližje seznanili, ker so naše barke stale druga za drugo. Najbolje je bila zastopana Slovenija, potem Hrvatska, Srbija, Vojvodina in Bosna. Bom že omenil enega ali drugega, kadar pridem z njim v dotiko, zlasti kadar bo prilika, da ga malo uščipnem.

Zdaj naj le omenim, da smo se po večini skupaj vozili s samodrčem g. Šteblaja, ki je imel tudi zaprt voz. Z njim se je peljala gospa soproga našega Matkota in g. Kobasar. S to simpatično družbo smo bili največkrat skupaj nastanjeni in z njo preživeli prijetne in manj prijetne ure v nemških deželah. Kot tretja naša prijateljska skupina je bila rodbina g. Nikelna s samodrčem marke Katra. Zdi se mi, da smo te tri skupine bile najbolj disciplinirane, ker smo do konca vstrajali po programu in ko je pri povratku prezident Gustl štel vrhu Ljubelja glave svojih dragih, je videl samo nas. Zato je sicer v Tržiču dal za par litrov vina, zlata darila iz Nemčije, po katerih so hrepenela tudi naša srca, je pa sam pobasal. Ne glede na to je pa izborno izvrševal prezidentske funkcije, saj je oficijelno največkrat molče govoril, kar bi svetoval vsakemu predsedniku kakega društva, če si hoče pridobiti simpatije članov.

Pa pojdimo že enkrat čez mejo! To ni bila lahka stvar, ker smo onstran Podkorena takoj šli v globino v ostrih serpentinah 500 m globoko. Petru in Matkotu so se tresle dolge hlače, meni pa kratke; vseeno smo prispeli s čednimi v Riegersdorf, kjer je avstrijska obmejna postaja. Oficielni pozdrav po avstrijskem avtoklubu smo že zamudili. Dočim so se opravljale carinske in druge formalnosti, smo se okrepčali s pivom, ki ga je točil slovensko govoreči Korošec, ki je prav rad vzel naše dinarje.

Nato smo zdrčali po res krasni dolini proti Beljaku z žalostjo v srcih, ker bi ti kraji s slovenskim prebivalstvom morali po vsej pravici biti naši. Med potom smo zvedeli, da je v Riegersdorfu zaostal samodrč g. Hrvata, ki so se mu (samodrču) vnela ležišča. Ta defekt se ne da drugače popraviti kot v delavnici, zato je obstojala nevarnost, da ostane samodrč tukaj. Pa je prišla rešitev!

(Dalje prihodnjič.)

Premog, drva, koks kovaški premog in oglje

»ILIRIJA«

Vilharjeva cesta (za Glavnim kol.), Kralja Petra trg 8, Miklošičeva c. 4

Telefon štev. 2820.

sadike; zasenčenje; gozdno-vrtno orodje; pasti in dr. za ugonobitev škodljivcev (bramor, miši i. dr.); g) oskrbovanje mladih sestojev; sli a pregostih in slike pretrebljenih, preredčenih sestojev.

IV. Gozdni pridelki. a) glavni pridelki: 1. model drvarske koče; kolibe oglarjev; 2. različno orodje za sekanje; stroj z bencinskim motorjem; 3. prikaz napačnega sekanja; komad debla, ki se ga je le s sekiro sekalo; prikaz izgube materijala: 4. krčenje; vinte, verige, »Waldteufel«, dynamon; 5. prikaz različnih sortimentov: a) drva: 1 prostorni meter, paralelno in 1 navzkriž zložen; podatki o razmerju prostornine v ravnini in pošev zloženih krad; cepanice, krepeljci, vejevje; b) različni sortimenti lesa za tehnično porabo; žagovci, hmelovke, kratko blago, celulozni les, jamski les: dimenzije po trg. uzancah; les za različne obrti; c) kolje, dračje v butarah; b) postranski gozdni pridelki: 1. iubje smrek, mlade hrastovine, orodje za pridobivanje, sušenje; mlin za drobitev; 2. smola način pridobivanja; model, slike; podatki o množini, ki jo daje drevo: 3. listje drevja za steljo, za krmo (za zimo); 4. gozdno sadje; želod, žir (tudi za olje), slika paše prašičev v gozdu; jagode, maline, gljive, gobe; 5. gozdne zdravilne rastline; 6. šota, slika šotišča.

V. Oglarjenje. a) model oglarske kolibe; b) orodje oglarja; c) kope; napol zložene cele; d) oglje trdega mehkega lesa; briketi iz prahu; e) merjenje kopa, izračunanje prostornine; podatki o množini pridobljenega oglja; f) destilacija v retortah; — pridobljeni produkti.

VI. Merjenje lesa za tehnično porabo in drv. 1. različne priprave za numeriranje, za merjenje lesa in drv; 2. številnične knjižice; 3. pregledne tablice za kubiranje; 4. inštrumenti za merjenje višin drevja.

VII. Spravljanje lesa. a) spravljanje lesa na suhem: 1. sredstva vsake vrste: sani, smuke, rtiči, samotež; — modeli in slike; 2. gozdne poti — projekti; 3. riže — talne, lesene suhe in vodne riže; modeli in slike; 4. žičnice, model in slike; podatki o kapaciteti; 5. gozdne železnice; projekti; 6. traktorji: b) spravljanje lesa po vodi: 1. plavljenje lesa — slike; 2. splav — model; 3. naprave za splavljanje lesa in drv; 4. modeli grabelj — ležarinskega prostora — event. slike.

VIII. Gozdno varstvo. 1. Omejičenje gozdov, slike, event. model mejnikov; 2. prirodne poškodbe: a) slike po viharju vrženih in polomljenih sestojev; b) poškodbe po zmrzali, solncu; v več eksemplarjih; 3. slike po požarih uničenih sestojev; 4. škodljive rastline (omela i. dr.); 5. različne bolezni, glive na drevju, prikaz v različnih eksemplarjih in slikah; 6. živalski škodljivci: a) po kozah objedene mlade smreke (iz Bohinja); poškodbe na kulturah po konjih, goveji živini (s Pokljuke) b) različne poškodbe, ki jih povzroča divjačina: jelenjad, srnjad, podlesek, veverica, oguljeni komadi smrek in drugega drevja; pregrizene sadike; polh in miš pri delu; c) mrčes — zbirka živali in poškodb; preprečevalna in ugonobilna sredstva raznih vrst; slike po žužkih poškodovanih sestojev; koristni žužki — zbirka; 7. prikaz poškodb na drevju in kulturah pri nepravilni sečnji, pri neracijonelnem spravljanju.

VIII. a) Varstvo prirode. Zaščitne rastline, ki jih je prepovedano trgati, rvati, prodajati. Rastline — v herbariju — razobešene na stenah, odnosno slike, fotografije po naravi. Slike naravnih spomenikov.

IX. A. Ureditev gozdnega gospodarstva. 1. Osnovni načrti s preglednimi in gospodarskimi kartami nekaterih gozdnih uprav; 2. različni inštrumenti za izvršitev merjenja in taksacije; 3. razne metode, po katerih se določa etat.

B. Gozdna industrija. 1. Raznovrstni stroji za izdelovanje lesnih p l- in finalnih produktov; a) model — slike primitivnih žag, samic; b) polni jarmeniki različnih konstrukcij (razstavijo naše in inozemske tvrdke); c) različni stroji za rezanje, oblikovanje lesa; d) razstavijo se vse vrste desk in drugih sortimentov mehkega in trdega lesa; razvrščene po borznih uzancah; dalje trami, železn. pragovi (naravni, impregnirani); e) končni izdelki kakor: zaboji, sodčki, deščice za parkete, ladijska tla, lesna volna, celulozni papir; f) pohištvo; g) raznovrstni pridelki domače lesne obrti: »suha roba« in dr.; h) sredstva in produkti impregniranja, parjenja lesa; i) statistika o produkciji, izvozu; v preglednih tabelah.

C. Zgradba hudournikov. 1. Projekti izvršenih in nameravanih zgradb; 2. modeli in slike izvršenih naprav;

D. Agrarne operacije. Načrti o razdelitvi, komasaciji gozdov, o izvršbi meljoracij.

E. Literatura. Knjige in časopisi, letaki — kolikor jih baš imamo — event. pritegnitev hrvatskih knjig in listov, v katerih so slovenski prispevki.

F Lovstvo. Po programu Slovenskega društva: I. Lovstvo v narodnem gospodarstvu: a) zemljevid o razdelitvi občinskih zasebnih lovišč: b) statistika zakupnin; c) statistika odstrela divjačine; d) statistika Lovske zadruge »Divja koža« o sejmih in izkupičku za kožuhovino e) nazorna pot kožuhovine od odstrela do končne izdelave; f) industrija: 1. sveže meso kot ljudska prehrana, 2. konzerve, 3. kožuhovina. — II. Vrste koristne divjadi: a) po ena nagačena ali vsaj naslikana žival; b) statistika o naselitvi iste v posameznih delih Slovenije s pregledno karto o nahajališčih posameznih vrst divjadi; c) škode, provzročene po divjadi; odškodnine; d) bolezni koristne divjadi (nosni obad, preparati ranjene, pohabljene divjadi); e) albinistični pojav na divjadi. — III. Vrste škodljivih živali: a) statistika o naselitvi v posameznih loviščih; b) njih vpliv na koristno divjačino. — IV. Gojitev koristne divjačine: a) stanje leta 1914; b) stanje leta 1928; c) stanje leta 1929; d) statistika L. Z. o nabavkah žive divjačine v svrho osvežitve krvi (zemljevid glede oddaje); e) modeli solnic, krmišč; f) naredbe SLD in njega podružnic v svrho zaščite koristne divjačine; g) lovski čuvaji; socijalno-pravna statistika, zaposleno lovsko varstv. osobje. — V. Zaščitne redke živali; nagačene ali s slikami vprizorjene. — VI. Kinologija: a) Razstava lovskih psov vseh vrst; b) lovski psi po pasmah za uporabo v različnem terenu in za različne vrste lova; c) potrebščine za dresuro psov; d) bolezni psov; zdravljenje. — VII. Lovska organizacija: a) Strokovna; Slovensko lovsko društvo, število članov in zneski članarine po letnicah; b) lovska literatura, knjige in brošure, izdane po SLD odnosno njega članih. — VIII. Pripomočki pri izvrševanju lova: a) Lovska industrija, lovska oprema, puške in drugi izdelki puškarstva — nekdaj in sedaj; b) pasti industrijskega proizvoda; c) pasti, ki jih delajo lovci (modeli); d) lovsko pohištvo, soba — model. — IX. Lovske trofeje: a) rogovje po krajih, legah in starosti; razvoj rogovja po letih v slikah in objektih; razmerje med gorenjskimi, dolenjskimi in kraškimi srnjaki, odnosno rogovjem; razni okrnjenci, razdeljeni po vzrokih pohabljenosti; b) razne druge trofeje (okli itd.). — X. Ocenitev in premovanje trofej.

RAZNO.

Cinkasta pločevina. Ker Amerika ni ratificirala mednarodnega dogovora o cinku, je nastopilo po večkratnem dviganju cen v zadnjih mesecih sedaj padanje cen na trgu cinkaste pločevine. Tako je na primer sklenila rensko-westfalska zveza cinkaste pločevine, da zniža od 7. t. m. naprej temeljne cene za poldrugo marko pri 100 kg, tako za trgovce kot za konsumente.

Poraba niklja raste. Kanada preskrbuje svet z 90 odstotki vse nikljeve kovine. Zato moremo izvozne številke Kanade smatrati kot pravilno merilo svetovne porabe niklja. V zadnjem novembru je izvozila Kanada 9 440 000 funtov niklja, dočim je znašal izvoz v novembru l. 1927 samo 5.349.000 funtov. Ves izvoz lanskih mesecev januar—november v znesku 89 254.000 funtov je za 25.491.000 funtov večji kot izvoz v istih mesecih leta 1927.

Anatolske železnice in njih stranske proge, ki jih je Turčija kupila nazaj, je prevzela Banka za orientalske železnice.

Gibanje pri Borzi dela v Ljubljani. Po poročilu Borze dela v Ljubljani je bil v tednu od 23. do 31. decembra 1928 položaj na dnevnem trgu sledeči: 1. Iskalo je dela: a) iz prejšnjega tedna preostalo: moških 651, žensk 372, vseh 1023; b) iz tega tedna novo prijavljenih: moških 135, žensk 11, vseh 146: skupaj: moških 786, žensk 383, vseh 1169. 2. Ponujeno delo za: moških 66, žensk 6, vseh 72. 3. Izvršenih posredovanj: moških 52, žensk 6, vseh 58. 4. Odpotovalo: moških 27, ženski 2, vseh 29. 5. Odpadlo: moška 2, žensk 11, vseh 13. 6. Koncem tedna ostalo v evidenci: moških 705, žensk 364, vseh 1069.

Borza dela v Ljubljani. Po poročilu Borze dela v Ljubljani je bila na delavnem trgu v času od 1. do 5. januarja naslednja situacija: 1. Iskalo je dela: a) iz prejšnjega tedna preostalo: moških 705, ženk 364, vseh 1069; b) iz tega tedna na novo prijavljenih: moških 129, žensk 13, vseh 142; skupaj: moških 834, žensk 377, vseh 1211. 2. Ponujeno delo za: moških 57, žensk 16, vseh 73. 3. Izvršenih posredovanj: moških 46, žensk 13, skupaj 59. 4. Odpotovalo: moških 28, ženska 1, vseh 29. 5. Odpadla ni nobena oseba. 6. Koncem tedna ostalo v evidenci: moških 760, žensk 363, vseh 1123.

TRŽNA POROČILA.

Mariborsko sejmsko poročilo. Na svinjski sejem dne 4. januarja 1929 je bilo pripeljanih 41 prašičev. Cene so bile sledeče: Mladi prašici od 5 do 6 tednov stari 100 Din, od 7 do 9 tednov stari 225—250, 3 do 4 mesece stari 280—450, 5 do 7 mesecev stari 480—540, 8 do 10 mesecev stari 580—750, 1 leto stari 1100 do 1400. 1 kg žive teže 10—12·50, 1 kg mrtve teže 16—18 Din. Prodanih je bilo 28 prašičev.

DOBAVA, PRODAJA.

Dobave. Gradbeno odelenje Direkcije državnih železnic v Ljubljani sprejema do 11. januarja t. l. ponudbe glede dobave 11.500 komadov zidne opeke, 1700 komadov strešne opeke in 45 komadov žlebakov. — (Pogoji so na vpogled pri istem odelenju.) — Direkcija državnega rudnika v Velenju sprejema do 21. januarja t. l. ponudbe glede dobave svetilnih armatur; do 28. januarja t. l. glede dobave 1000 m jeklene žične vrvi; do 31. januarja t. l. pa glede dobave 2400 kg bencina. — Direkcija državnega rudnika v Brezi sprejema do 14. januarja t. l. ponudbe glede dobave azbestnih ovojev ter glede dobave 10 000 kg ovsa. — Direkcija državnih železnic v Subotici sprejema do 16. januarja t. l. ponudbe glede dobave 3000 komadov bakrenih polov za elemente »Kalo«. — Direkcija državnih rudarskih preduzeča v Sarajevu sprejema do 21. jnauarja t. l. ponudbe glede dobave 10.000 kg tračnic. — Direkcija državnega rudnika v Ljubiji sprejema do 28 januarja t. l. ponudbe glede dobave šivalnih strojev. — Vršili se bosta naslednji ofertalni licitaciji: Dne 30. januarja t. l. pri Direkciji državnih železnic v Sarajevu glede oddaje bufeta na postaji Bistrik v zakup. — Dne 31. januarja t. l. pri Direkciji državnih železnic v Zagrebu glede dobave gradbenega lesa. — (Pogoji so na vpogled v pisarni Zbornice za trgovino, obrt in industrijo v Ljubljani.)

Univ. prof. dr. M. Škerlj:
PRAVILA naših delnišikh družb
Studija izredne koristi za vsakega urista in praktičnega gospodarja
Stane 15 dinarjev
Dobiva se v upravi „Trgovskega lista“.

VELETRGOVINA
A. ŠARABON
v Ljubljani
priporoča
Špecerijsko blago
raznovrstno žganje, moko in deželne pridelke. - Raznovrstne
RUDNINSKO VODO
Lastna pražarna za kavo in mlin za dišave z električnim obratom.
Cenniki na razpolago!

H. SUTTNER
- LJUBLJANA -
Ure, zlatnine in srebrnine
Lastna protokolirana tovarna v Švici

R. WILLMANN
STROJNO PODJETJE
LJUBLJANA, SLOMŠKOVA ULICA ŠT. 3
Izdeluje različne vrste strojev za lesno industrijo, transmisijske naprave, tovorna dvigala vseh vrst, rebraste sevi iz kovanega železa. Prevzema projektiranje in opremo različnih mehaničnih naprav ter izvršuje vsa v strojno stroke spadajoča dela in popravila točno, solidno in po možnosti najhitreje.

Trgovci, oglašajte v „Trgovskem listu“!

Knjige, časopise, račune, vizitke, etikete, memorande, kuverte, tabele, lepake, naročilnice v blokih s poljubnim številom listov, cenike in tudi vsedruge tiskovine dobavlja hitro in po zmernih cenah
TISKARNA MERKUR
LJUBLJANA
GREGORCIČEVA 23
TELEFON 2552
Lastna knjigoveznica
Za večja naročila zahtevajte proračune!

Ureja dr. IVAN PLESS. — Za trgovsko-industrijsko d. d. »MERKUR« kot izdajatelja in tiskarja: O. MIHALEK, Ljubljana.